

podnikatelova jako výrobní činitel (roz. spr. s. dv. ze dne 10. prosince 1891 č. 3968. sb. »Budwinski« č. 6903).

IV. Úřední zjištění.

Zákon neudal, jak již připomenuto, znaky, dle nichž přesně dalo by se vyvoditi, zda v daném případě je tu tovární či jiná živnost, nýbrž ustanovuje toliko, že v pochybnosti, zda určitý živnostenský podnik jest továrnou, rozhoduje politická zemská správa po slyšení obchodních a živnostenských komor a účastněných společenstev (§ 1 odst. 3 ž. ř.). Tím sice rozhodnutí není ponecháno svobodnému uvážení úřadu, přes to však zůstaveno jest úřadu, aby uvážil skutečnou přítomnou povahu podniku, tak že při zkoušení zákonnosti jednotlivého rozhodnutí může se jednati jen o to, zda směrodatné skutečné výrobní poměry dostatečně byly prozkoumány a správně posouzeny (roz. spr. s. dv. ze dne 26. října 1887 č. 1714, sb. »Budwinski« č. 23).

Trafiky tabáční viz Tabák.

Tramway (Koňská dráha).

I. Pojem a význam.

Koňské dráhy, známé pod nejrozšířenějším výrazem »tramway«, jsou podniky pro dopravu osob na veřejných (nejvíce městských) silničních pozemcích. s vozy zvlášť k tomu účelu stavěnými a koni na pevných kolejích pohybovanými, jezdící dle zvláštního jednotného jízdního plánu a sazby. V technickém smyslu slova nekryje se přesně pojem koňských dráh s pojmem tramway. Síly koňské používalo se ovšem nejdříve a z počátku výhradně k dosažení nahoře označeného účele. Když však později i síla parní, plyn, vzduch, petrolej a elektřina jako síly hybné počaly sloužiti, byl výraz »tramway« pojímán oproti výrazu »koňská dráha« jako výraz širší oproti užšímu. Vlastní zákonné ohraničení těchto pojmů dosud nikde nebylo stanoveno, ačkoliv dosti jest literárních pokusů přesného ohraničení (viz Dra. Huber-a »Tramwayrecht«, Opermann, Stüssi, Bürkli). Theorie zdá se v tom býti za jedno, že tramwayemi mají se rozuměti ony dopravní prostředky, jež slouží ku dopravě ve městech velikých obcích, neb spojují města s jich předměstími a předměstskými obcemi.

Od železnic liší se tramwaye tím, že:

- a) jsou založeny na veřejné, t. j. městské neb obecní půdě,
- b) slouží jen osobní dopravě,
- c) nejsou předmětem pozemkových knih,
- d) jsou koncessovány ministersky a ne říšským zastupitelstvím,
- e) mají jen lehkou základní stavbu, koleje »à niveau« a jen zběžnou staniční službu.

Výraz sám, totiž slovo »tramway« nepodává dostatečné opory pro nezvratně přesné ohraničení pojmu. Zajímá nás pouze potud, že si všude získal takměř mezinárodní domovské právo. V Rakousku pak zvlášť odpadá každý další důvod k omezení a přesnému odlišování již proto, poněvadž všechny městské dráhy, hnané motory ať mechanickými či animalními, a jakkoliv pojmenované, spadají nyní pod zákonný pojem lokálních, případně malých (podružných) drah (viz čl. Dráhy).

Tím způsobem kryje se pojem »tramway« u nás s pojmem koňských drah a to tím spíše, poněvadž, jak již nahoře vzpomenuto, první městské dráhy byly dráhy koňské.